FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 36164
Nom: Història econòmica II
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1316 - Grau Economia	Facultat d'Economia	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1316 - Grau Economia	Historia Económica	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

BETRAN PEREZ MARIA CONCEPCION

RESUM

L'assignatura d'Història Econòmica d'Espanya permet una comprensió del procés de configuració de l'economia espanyola contemporània, valent-se de la perspectiva temporal de llarg termini pròpia de l'anàlisi històrica així com de l'instrumental conceptual procedent de la Teoria econòmica i dels mètodes quantitatius.

L'assignatura també permet comprovar la utilitat de la història com a marc analític en la formació dels futurs economistes. D'altra banda, els temes permeten identificar els efectes de les variables institucionals i socials sobre els fenòmens econòmics, concretament els referents a l'economia espanyola dels dos últims segles.

Tot açò s'aconseguirà amb una metodologia que combina les classes magistrals amb el treball pràctic i que buscarà fomentar l'anàlisi, la reflexió i l'esperit crític. Amb esta finalitat el programa de l'assignatura s'estructura al voltant dels continguts següents:

- L'evolució de l'economia espanyola en perspectiva històrica.
- Convergència i divergència respecte al patró europeu
- Els canvis institucionals de la Revolució liberal

- La difícil industrialització de l'economia espanyola durant el segle XIX
- La consolidació d'una base industrial entre 1874 i 1936
- La convergència i divergència de l'economia espanyola durant el Franquisme

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1316 - Grau Economia

Capacitat d'aprenentatge autònom.

Capacitat de comunicació oral i escrita en llengua nativa.

Capacitat de pensament crític.

Capacitat de treball en equip (incloent treball interdisciplinari).

Capacitat per a la cerca i l'anàlisi d'informació.

Capacitat per manejar les tecnologies de la informació.

Comprendre el funcionament de l'economia a nivell agregat i l'efecte que hi tenen les distintes polítiques econòmiques.

Comprendre i aplicar el mètode científic, consistent a formular hipòtesis, deduir resultats comprovables i confrontar-los amb l'evidència empírica i experimental.

Comprendre les possibles causes dels cicles econòmics i els efectes de les polítiques d'estabilització.

Coneixement dels entorns econòmics espanyol, europeu i internacional, els sectors productius i el funcionament de les institucions.

Conèixer i comprendre els determinants del creixement sostenible a llarg termini d'una economia.

Conèixer quin ha estat l'origen dels grans problemes econòmics, quins han estat els mecanismes de creixement a llarg termini, com han interaccionat els factors econòmics i no econòmics al llarg de la història i quin ha estat l'evolució dels diferents enfocaments del pensament econòmic modern.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'economia espanyola a llarg termini

1.1.-Indicadors de desenvolupament economic d'Espanya, 1820-2020
1.2.- Convergència i divergència respecte a Europa
1.3.- Causes de l'absència de convergència: el debat sobre l'endarreriment econòmic espanyol.

2. L'economia espanyola de l'Antic Règim a les reformes liberals (1808-1874)

2.1. La transformació institucional. El nous drets de propietat i la integració del mercat interior.
2.2. Els limits de l'hisenda pública i de la reforma fiscal
2.3. El difícil inici industrial a Espanya: causes i conseqüències

3. La consolidació d'una base industrial, 1874-1936

3.1. La globalització, la crisi agrària, i la IGM, i els seus efectes
3.2. La recepció de la 2a revolució industrial
3.3. L'impacte de la Gran Depressió i la Segona República

4. L'economia espanyola durant el Franquisme, 1936-1975

4.1. La Guerra Civil i les seues conseqüències. Política econòmica i estrangulaments productius durant els anys 1940s: l'Autarquia
4.2. Obertura i canvi institucional entre els 1950s'i els 1960s
4.3. El desenvolupament: Canvi estructural, modernització agrària i industrialització

5. L'economia espanyola de la democràcia: reforma i integració internacional, 1975-2020

5.1. Crisi econòmica i canvi institucional. Polítiques d'ajustament i reformes
5.2. L'economia espanyola en la unió econòmica europea (1986-)
5.3. Espanya a la unió monetària de l'Euro (2001-)

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Pràctiques a l'aula	30,00
Total hores	**60,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	60,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**90,00**

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'aprenentatge combina les classes magistrals amb la participació activa de l'estudiant amb la realització d'exercicis, la presentació de treballs i la intervenció durant les classes.

Per a cobrir els objectius plantejats en les classes teòriques, és necessari que l'estudiant haja preparat el tema utilitzant la bibliografia bàsica. L'explicació del professor en l'aula es dirigirà als punts concrets de major dificultat i no a la repetició de la informació que es troba en els textos de base. En les classes teòriques es realitzarà un seguiment del procés d'aprenentatge a través de tècniques que motiven la participació activa de l'estudiant en classe. Per això s'empraran tècniques de "grups informals d'aprenentatge cooperatiu" amb l'ànim d'evitar que decaiga l'atenció dels estudiants. Així, per exemple, s'incentivarà la formulació de preguntes per part dels estudiants, el desenvolupament de col·loquis breus a partir d'alguna qüestió llançada pel professor (relació entre el tema històric abordat en classe i un tema d'actualitat sobre l'economia espanyola) o una breu síntesi escrita de la lliçó desenvolupada al final de la classe. Aquest tipus d'activitats permetrà desenvolupar una part de l'avaluació a través de la valoració per part del professor de la participació i implicació de l'estudiant en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Per al seguiment del procés d'aprenentatge dels continguts desenvolupats en la classe magistral participativa, els estudiants podrien arribar a realitzar una activitat dirigida no presencial que consistiria en l'entrega, a través de l'aula virtual, d'un o diversos qüestionaris.

En la part pràctica es treballaran els materials que prèviament el professor anirà ubicant en l'Aula Virtual. Els materials consistiran en lectures, estadístiques, presentació i discussió de vídeos, i interpretació de dades i fets històrics a llum de la teoria econòmica apresa. En el disseny dels materials a utilitzar en les classes pràctiques es fomentarà tant el treball individual com el treball en equip utilitzant tècniques d'aprenentatge cooperatiu (com la tècnica del puzle). Els objectius perseguits a l'utilitzar estes tècniques en el desenvolupament de les classes pràctiques són promoure la implicació activa de l'estudiant en el procés d'aprenentatge, capitalitzar la capacitat que tenen els grups per a incrementar el nivell d'aprenentatge per mitjà de la interacció entre els companys, promoure l'aprenentatge independent i autodirigit, promoure el desenvolupament de la capacitat de raonar de forma crítica, facilitar la capacitat de comunicació oral i la capacitat de síntesi, promoure actituds més positives per part dels estudiants cap al material d'estudi i preparar-los com a ciutadans i com a futurs professionals tenint en compte les competències que es demanden en el mercat laboral (fidelitat, responsabilitat, iniciativa, treball en equip, dinamisme, honestedat).

La puntualitat és important en esta assignatura i és una mostra de respecte a la resta dels estudiants i al professor. Durant la permanència en l'aula els telèfons mòbils han de romandre apagats. Està prohibit qualsevol tipus d'ús dels mateixos inclòs l'enviament de missatges de text, que impedixen la concentració de la resta dels presents. Es prega igualment l'evitar les conversacions amb els altres estudiants que provoquen el mateix efecte.

AVALUACIÓ

La matèria s'avaluarà tant a través de proves (d'assaig, objectives i orals) com a través de tècniques d'observació, en concret:

- Examen escrit realitzat al final del curs que constarà de preguntes teòriques i pràctiques (60%).
- Avaluació contínua (40%) de les activitats pràctiques desenvolupades per l'alumne/a durant el curs, a partir de l'elaboració de treballs, exposicions orals i resolució de problemes. En aquesta avaluació es pot incloure la contestació de qüestionaris de preguntes tipus test per a cadascun dels temes que conformen el temari.
- Avaluació contínua basada en la seua participació i implicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Les tècniques d'observació permetran avaluar la capacitat de l'estudiant per a treballar en equip, argumentar i defensar idees, així com les seues actituds d'acord amb criteris d'equitat, igualtat i respecte dels drets humans.
- Copiar en un examen o plagiar un treball (copiar-lo d'un altre) són conductes greus no acceptables en aquesta assignatura. Suposen un zero en l'avaluació.
- L'avaluació contínua té com a objectiu observar el procés d'aprenentatge de cada estudiant en el marc de la seua formació, amb la finalitat d'introduir modificacions que permeten optimitzar aquest procés. A causa d'aquesta característica de l'avaluació contínua, totes les seues activitats són no recuperables.

Per a aprovar l'assignatura és necessari haver superat l'examen, almenys amb un 3 sobre 6. L'examen serà únic per a tots els grups.

Per a superar l'assignatura, la qualificació mínima en el còmput global ponderat serà de 5 punts.

La data de realització de l'examen serà determinada per la CAT i aprovada per la Junta de Centre, i serà anunciada per la Facultat.

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques

- A. CARRERAS y X. TAFUNELL (2018), Entre el imperio y la globalización. Historia económica de la España contemporánea, Barcelona, Crítica
- F. COMIN, M. HERNÁNDEZ y E. LLOPIS (2002), Historia Económica de España. Siglos X-XX, Barcelona Crítica
- J. MALUQUER de MOTES (2014), La economía española en perspectiva histórica, Barcelona, Pasado & presente.
- F. COLLANTES (2017): La economía española en 3D. Oferta, demanda y largo plazo, Madrid, Ediciones Pirámide.
- A. CARRERAS y X. TAFUNELL (2021), Between Empire and Globalization. An Economic History of Modern Spain, Cham, Springer.

- C. BETRÁN y Mª A. PONS, eds. (2020), Historical Turning Points in Spanish Economic Growth and Development, 1808-2008, Cham, Springer.

Complementàries

- L. GERMAN, E. LLOPIS, J. MALUQUER DE MOTES y S. ZAPATA, S., eds. (2001): Historia económica regional de España siglos XIX y XX, Barcelona, Crítica
- G. TORTELLA, (1994): El desarrollo de la España contemporánea. Historia económica de los siglos XIX y XX, Madrid, Alianza
- A.M. BERNAL y A. PAREJO (2001): La España liberal (1868-1913). Economía, Madrid, Síntesis
- C. SAIZ y J. VIDAL (2001): El fin del Antiguo Régimen (1808-1868). Economía, Madrid, Síntesis.
- A. PAREJO y A. SÁNCHEZ PICÓN (2007): La modernización de España (1914-1939). Economía, Madrid, Síntesis
- C. BARCIELA, Mª I. LÓPEZ, J. MELGAREJO y J.A. MIRANDA (2001): La España de Franco (1939-1975). Economía, Madrid, Síntesis
- C. BETRÁN, A. CUBEL, Mª A. PONS y Mª T. SANCHIS (2009): La España democrática (1975-2000). Economía, Madrid, Síntesis
- R. GRAFE (2012): Distant tyranny: markets, power, and backwardness in Spain, 1650-1800, Princeton, P. University Press
- L. PRADOS de la ESCOSURA (2017): Spanish Economic Growth, 1850-2015, Londres, Palgrave-Macmillan
- A. DÍEZ-MINGUELA, J. MARTÍNEZ-GALARRAGA y D.A. TIRADO-FABREGAT (2018): Regional inequality in Spain, 1860-2015, Londres, Palgrave-Macmillan.
- L. GARRIDO y M. CASTRO, eds. (2023), España (1923-12023): un siglo de economía, Madrid, Marcial Pons.